

V

Śmierć i chwala Jezusa

Dziś świętujemy Paschę zbawienia,
Ta noc jaśnieje blaskiem jako nowy dzień.
Zmartwychwstał Chrystus – nasza nadzieja.
Pokonał zło i zwyciężył śmierć.

O alleluja, o alleluja!

Dziś cały Kościół się raduje, śpiewa tak:
„Gdzie jest, o śmierci, twoje zwycięstwo?”.
Śmierć pokonana, dziś króluje Chrystus Pan.

31 Noc zdrady – z Jezusem w Getsemani

Wielu badaczy Pisma Świętego zastanawia się, kim był Judasz Iskariota. Musiało go coś zachwycić w Jezusie, że został Jego apostołem. Dlaczego poszedł za Jezusem? Dlaczego potem Go zdradził?

O Judaszu czytamy w Ewangeliach i Dziejach Apostolskich. Często występuje z przydomkiem „Iskariota”, co znaczy prawdopodobnie „człowiek z Karioth” – wioski w południowej Judei lub że był synem Symona Iskarioty. Jezus zaufał mu, powołując go do grona apostołów.

Judasz stał się jednym z tych, którzy pomagali Jezusowi. Był świadkiem Jego cudów, rozmawiał z Nim, jadł i odpoczywał w Jego towarzystwie, otrzymał w Jego towarzystwie moc uzdrawiania i wyrzucania złych duchów. To on był odpowiedzialny za pieniądze, z których apostołowie korzystali wspólnie. Świadczy to o zaufaniu, jakim go darzyli. Ale mimo to zdradził ich i przede wszystkim swojego Mistrza.

Jezus modlący się w Getsemani

Jeden z Dwunastu, imieniem Judasz Iskariota, udał się do arcykapłanów i rzekł: „Co chcecie mi dać, a ja wam Go wydam”. A oni wyznaczyli mu trzydzieści srebrników. Odtąd szukał sposobności, żeby Go wydać.

Wtedy przyszedł Jezus z nimi [apostołami] do ogrodu zwanego Getsemani, i rzekł do uczniów: „Usiądźcie tu, Ja tymczasem odejdę i tam się pomodlę”.

Potem przyszedł do uczniów i rzekł do nich: „Śpicie jeszcze i odpoczywacie? A oto nadeszła godzina i Syn Człowieczy będzie wydany w ręce grzeszników. Wstańcie, chodźmy! Oto blisko jest mój zdrajca”.

Gdy jeszcze to mówił, oto nadszedł Judasz, jeden z Dwunastu, a z nim wielka zgraja z mieczami i kijami, od arcykapłanów i starszych ludu. Zdrajca zaś dał im taki znak: „Ten, którego pocałuję, to właśnie On; Jego pochwyćcie!” Zaraz też przystąpił do Jezusa, mówiąc: „Witaj, Rabbi!”, i pocałował Go. A Jezus rzekł do niego: „Przyjacielu, po coś przyszedł?” Wtedy podeszli, rzucili się na Jezusa i pochwytili Go.

Judasz, który Go wydał, widząc, że Go skazano, opamiętał się, zwrócił trzydzieści srebrników arcykapłanom i starszym i rzekł: „Zgrzeszyłem, wydając krew niewinną”. Lecz oni odparli: „Co nas to obchodzi? To twoja sprawa”. Rzuciwszy srebrniki w stronę przybytku, oddalił się. A potem poszedł i powiesił się.

(Mt 26,14-16.36.45-50; 27,3-5)

W czasach Jezusa pocałunek był oznaką szacunku, ale w przypadku Judasza oznaczał zdradę. Jezus powiedział do niego: „przyjacielu” – to nie wróg zdradził Jezusa, lecz przyjaciel. Choć nie potrafiono udowodnić Jezusowi żadnej winy, zamknięto Go w więzieniu.

Jezus pragnął, by przyjaciele towarzyszyli Mu w ostatnich, najtrudniejszych chwilach Jego ziemskiego życia. Również od nas oczekuje, byśmy razem z Nim czuwaliby w Ogrójcu. To szczególny czas, kiedy możemy podziękować Jezusowi za to, że został z nami pod postaciami chleba i wina w Eucharystii.

Podczas Ostatniej Wieczerzy Jezus powiedział:

Wy jesteście przyjaciółmi moimi, jeżeli czynicie to, co wam przykazuję.

(J 15,14)

Przyjacielem Jezusa jest ten, kto zna Jego nauczanie i wprowadza je w czyn. Przyjacielem Jezusa jest ten, kto kocha ludzi tak, jak On ich kocha. Ta przyjaźń zobowiązuje nas do pomocy osobom cierpiącym, biednym, opuszczonym. Nie chodzi tylko o przebywających w więzieniu z murem i drutem kolczastym. Mamy pomagać tym, którzy są oddzieleni murem smutku, bólu, którzy są niesprawiedliwie oskarżani, oczerniani, wyśmiewani. Przyjaciel Jezusa staje na przykład w obronie wyśmiewanej koleżanki czy odrzuconego kolegi. Do tego potrzeba odwagi.

Judasz nie wierzył w Jezusa Chrystusa jako Zbawcę. Nie wierzył też w Boże miłosierdzie i dlatego nie poprosił o przebaczenie. Również w każdym z nas jest jakaś cząstka Judasza. Nasze serce czasami błądzi i może się okazać, że nasza przyjaźń z Jezusem to tylko pozory, że przy nadarżającej się okazji zdradzimy swojego Przyjaciela.

Zaśpiewaj

1. Żal duszę ściska, serce boleść czuje,
Gdy słodki Jezus na śmierć się gotuje;
Kłęczy w Ogrójcu, gdy krwawy pot leje,
Me serce mdleje.

Czy wiesz, że...

Adoracja Najświętszego Sakramentu w ciemnicy jest towarzyszeniem Jezusowi w najtrudniejszych dla Niego chwilach, gdy jest samotny i opuszczony.

Odkryć tajemnice

Jezus cierpiał zdradzony przez Judasza, opuszczony przez apostołów i ośmieszany przez pilnujących go żołnierzy.

2. Pana świętości uczeń zły całuje,
Żołnierz okrutny powrozmi krępuje!
Jezus tym więzom dla nas się poddaje,
Na śmierć wydaje.

(fragment Gorzkich żali)

Zastanów się

- Jak dbasz o przyjaźń z Jezusem?
- Co jest przeszkodą, przez którą tracisz tę przyjaźń?
- Czy modlitwa i dobre uczynki to dla ciebie obowiązek, czy okazja do spotkania się z Przyjacielem?
- Co dzisiaj możesz zrobić, żeby pogłębić swoją przyjaźń z Chrystusem?

Zapamiętaj

W Wielki Czwartek wieczorem przypominamy modlitwę Jezusa w ogrodzie Oliwnym, Jego pojmanie i uwięzienie. W kościołach przygotowywany jest ołtarz adoracji, który nazywamy ciemnicą. Nazwa ta przypomina ciemności nocy, gdy Pan Jezus modlił się w ogrodzie Oliwnym. Ołtarz ten nazywa się też Ogrójcem.

Najświętszy Sakrament jest przenoszony do ciemnicy po Mszy Świętej Wieczery Pańskiej. Wierni adorują go tam do późnych godzin nocnych oraz w ciągu dnia w Wielki Piątek.

Zadanie

1. Napisz krótką modlitwę, w której zapewnisz Jezusa o swojej przyjaźni. Pomódl się nią w Wielki Czwartek podczas adoracji w ciemnicy.
2. Napisz, jak pielęgnujesz swoją przyjaźń z Jezusem.

Sprawdź swoją wiedzę

1. Przyjacielem Jezusa jest ten, kto:
  - a) tylko o Nim mówi,
  - b) często o Nim śpiewa,
  - c) zna Jego nauczanie i wprowadza je w czyn.
2. Ciemnica to:
  - a) ołtarz przypominający modlitwę Jezusa w Ogrójcu, Jego pojmanie i uwięzienie,
  - b) pokój pomalowany ciemnymi kolorami,
  - c) piwnica w ogromnym zamku.

Msza Święta – uobecnienie ofiary krzyżowej

32

Ofiarować to dać coś bezinteresownie, nie oczekując niczego w zamian. Możemy ofiarować prezent, ale też swój czas czy pomoc. Ofiarowując, zawsze z czegoś rezygnujemy na rzecz drugiej osoby. Dając siebie, jesteśmy gotowi do poświęceń i wyrzeczeń. Jest to możliwe tylko w relacji wzajemnej bezinteresownej miłości. Jako przykład może posłużyć mama, która czuwa przy chorym dziecku. Nie zważając na swoje zmęczenie, w każdej chwili jest gotowa przyjść mu z pomocą. Najdoskonalszą ofiarę z siebie złożył Pan Jezus swojemu Ojcu.

A On [Jezus] sam, dźwigając krzyż, wyszedł na miejsce zwane Miejscem Czaszki, które po hebrajsku nazywa się Golgota. Tam Go ukrzyżowano, a z Nim dwóch innych, z jednej i drugiej strony, pośrodku zaś Jezusa.

(J 19,17-18)

Jezus – Syn Boży pozwolił przybić się do krzyża. Złożył siebie w ofierze swemu Ojcu za nasze grzechy. Jezus z miłości do nas dobrowolnie wziął je na siebie. To była jedyna możliwość, abyśmy mogli być zbawieni.

Swoją ofiarę na krzyżu Jezus zapowiedział podczas Ostatniej Wieczerzy. Był to ostatni wspólny posiłek z uczniami przed Jego męką, śmiercią i zmartwychwstaniem.

Pan Jezus tej nocy, kiedy został wydany, wziął chleb i dzięki uczyniwszy połamiał i rzekł: „To jest Ciało moje za was wydane. Czyńcie to na moją pamiątkę”. Podobnie, skończywszy wieczerzę, wziął kielich, mówiąc: „Ten kielich jest Nowym Przymierzem we Krwi mojej. Czyńcie to, ile razy picie będziecie, na moją pamiątkę”. Ilekroć bowiem spożywacie ten chleb albo pijecie kielich, śmierć Pańską głosicie, aż przyjdzie.

(1 Kor 11,23b-26)

W Starym Testamencie przymierze było umową między Bogiem a narodem wybranym. Bóg zobowiązywał się do opieki nad swoim ludem i do pomocy w trudnych sytuacjach. Naród wybrany zaś miał być wierny Bogu i wypełniać Jego przykazania. Niestety Izraelici nie zawsze byli wierni temu przymierzemu. Na krzyżu Jezus Chrystus zawiera więc Nowe Przymierze, nową umowę między Bogiem a ludźmi.

Sprawując Mszę Świętą, Kościół wypełnia polecenie Jezusa: „To czyńcie na moją pamiątkę”. Dokonuje się wtedy dokładnie to, co Jezus uczynił w czasie Ostatniej Wieczerzy w przeddzień swojej męki i śmierci. Podczas przeistoczenia, gdy kapłan wypowiada słowa Pana Jezusa nad chlebem, zostaje on przemieniony w Jego Ciało. Następnie kapłan wypowiada słowa Pana Jezusa nad winem i zostaje ono przemienione w Jego Krew.

W Starym Testamencie ofiary z pokarmów i zwierząt składano na stole ofiarnym. Podczas Mszy Świętej gromadzimy się wokół ołtarza, na którym kapłan przygotowuje chleb i wino, aby stały się Ciałem i Krwią Pana Jezusa.

To właśnie na ołtarzu, przy którym gromadzi się wspólnota Kościoła, Chrystus uobecnia swoją ofiarę. Dlatego ołtarz jest najważniejszym miejscem we wnętrzu kościoła.

Jezus ofiarował samego siebie na krzyżu, dlatego przy ołtarzu zawsze znajduje się krzyż. Przypomina, że na nim Chrystus uratował nas od śmierci wiecznej. Krzyż jest znakiem największej miłości.

Krzyż i ołtarz znajdują się w centrum prezbiterium. To miejsce jest przeznaczone dla kapłana celebrującego Mszę Świętą i służby liturgicznej – ministrantów, którzy mu pomagają.

Podczas Mszy Świętej zgromadzeni wierni mają swój udział w składanej przez kapłana ofierze. Na słowa kapłana wypowiedziane nad chlebem i winem: „Módlcie się, aby moją i waszą ofiarę przyjął Bóg Ojciec wszechmogący”, odpowiadamy: „Niech Pan przyjmie ofiarę z rąk twoich na cześć i chwałę swojego Imienia, a także na pożytek nasz i całego Kościoła świętego”.

Wszyscy wspólnie potwierdzamy, że chcemy w pełni uczestniczyć w ofierze Jezusa Chrystusa. Wyrażamy także gotowość składania Bogu w ofierze siebie i naszego życia. Wyrazem tej gotowości są przyniesione dary materialne i duchowe.

Odkryć tajemnice

Podczas Mszy Świętej uobecnia się ofiara Jezusa złożona na krzyżu przed dwoma tysiącami lat.

Czy wiesz, że...

Bóg pragnie, abyśmy wraz z ofiarą Chrystusa oddali Mu nasze życie: radości, smutki, problemy, upadki. Nie potrzebuje tego dla siebie. On chce być blisko nas i nam pomagać.

Zaśpiewaj

To Ciało Pana za nas wydane. /x4
To Jego Krew za nas przelana. /x4

Zastanów się

- W jaki sposób przygotowujesz się do Mszy Świętej?
- Jak uczestniczysz w Eucharystii?
- Co najczęściej przeszkadza ci dobrze w niej uczestniczyć?
- Czy wierzysz, że chleb i wino rzeczywiście stają się na ołtarzu Ciałem i Krwią Jezusa?
- Jakie dary możesz złożyć Bogu na najbliższej Mszy Świętej?

Zapamiętaj

Pan Jezus ofiarował siebie na krzyżu. Ofiara ta jest składana podczas każdej Mszy Świętej. Choć dokonuje się w sposób bezkrwawy i niewidzialny dla naszych oczu, jest to ta sama ofiara krzyżowa Jezusa, którą złożył swojemu Ojcu na Golgocie. Dla podkreślenia i przypomnienia tej prawdy obok ołtarza zawsze jest krzyż.

Przeistoczenie jest momentem, w którym na ołtarzu, w sposób dla nas niewidoczny, dokonuje się dokładnie to, co dokonało się na krzyżu – mówimy, że uobecnia się ofiara krzyżowa Chrystusa.

Zadanie

1. Napisz, dlaczego Msza Święta jest uobecnieniem ofiary krzyżowej.
2. Napisz krótką modlitwę, w której poprosisz Ducha Świętego o świadome zaangażowanie w liturgię Mszy Świętej. Pomódł się nią w niedzielny poranek.
3. W wieczornej modlitwie podziękuj Panu Jezusowi za to, że złożył siebie w ofierze za nasze grzechy.

Kielich i patena – poświęcone naczynia

Przygotowując i spożywając posiłki w naszych domach, używamy zwykłych, codziennych naczyń. Są jednak takie okazje, podczas których używamy naczyń ładniejszych, bardziej eleganckich, na przykład gdy chcemy, by zaproszeni goście poczuli się wyjątkowo. Również podczas liturgii Mszy Świętej używa się specjalnych naczyń, przeznaczonych wyłącznie do liturgii.

Patena to okrągłe naczynie liturgiczne, zazwyczaj w kształcie talerzyka. W czasie Mszy Świętej kapłan kładzie na niej Hostię, która staje się Ciałem Chrystusa. Służy do zbierania i ochrony przed znieważeniem cząstek Najświętszego Sakramentu. Po Komunii Świętej jest oczyszczana za pomocą wody i małego lnianego ręczniczka.

Kielich jest określany jako pierwsze i najczcigodniejsze z naczyń liturgicznych. Ewangelie przekazują, że Jezus Chrystus używał kielicha podczas Ostatniej Wieczerzy.

Monstrancja to ozdobne naczynie liturgiczne do wystawiania Najświętszego Sakramentu podczas nabożeństw, adoracji, błogosławieństwa Najświętszym Sakramentem oraz w czasie procesji eucharystycznych. W jej centrum znajduje się mała szklana puszcza, w której umieszcza się Hostię.

Naczynia liturgiczne poddaje się konsekracji (inaczej poświęceniu). Jest to obrzęd, podczas którego kapłan modli się nad nimi, ofiarowując je Bogu. Od tej chwili mogą być używane tylko do przenoszenia, przechowywania i ukazywania Ciała i Krwi Pana Jezusa. Nie można ich użyć do innych celów, gdyż są poświęcone Bogu. Z tego powodu otaczamy je szacunkiem i czcią.

(oprac. na podst.: Słowniczek liturgiczny)

Pierwsza Msza Święta była sprawowana przez Pana Jezusa podczas Ostatniej Wieczerzy, gdy w obecności apostołów przemienił chleb w swoje Ciało, a wino w swoją Krew.

Jezus wziął chleb i odmówiwszy błogosławieństwo, połamał i dał uczniom, mówiąc: „Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje”. Następnie wziął kielich i odmówiwszy dziękczynienie, dał im, mówiąc: „Pijcie z niego wszyscy, bo to jest moja Krew Przymierza, która za wielu będzie wylana na odpuszczenie grzechów”.

(Mt 26,26-28)

Podczas każdej Mszy Świętej kapłan wypowiada słowa Jezusa nad chlebem złożonym na patenie oraz nad kielichem z winem. Wtedy Bóg Ojciec mocą Ducha Świętego przemienia złożone dary w Ciało i Krew Jezusa Chrystusa. Ten moment nazywamy konsekracją. Kapłan mówi:

„On to, gdy dobrowolnie wydał się na mękę, wziął chleb i dzięki Tobie składając, łamał i rozdawał swoim uczniom, mówiąc: «Bierzcie i jedzcie z tego wszyscy: To jest bowiem Ciało moje, które za was będzie wydane».

Podobnie po wieczerzy wziął kielich i ponownie dzięki Tobie składając, podał swoim uczniom, mówiąc: «Bierzcie i pijcie z niego wszyscy: To jest bowiem kielich Krwi mojej nowego i wiecznego przymierza, która za was i za wielu będzie wylana na odpuszczenie grzechów. To czyńcie na moją pamiątkę»”.

(Druga modlitwa eucharystyczna)

Po wypowiedzeniu słów konsekracji nad chlebem kapłan ukazuje Ciało Pana Jezusa wiernym. Towarzyszy temu dźwięk dzwonka lub gongu, który wzywa do adoracji w ciszy. Następnie kapłan przyklęka, po czym wypowiada słowa konsekracji nad kielichem z winem i ukazuje go wiernym. To również moment adoracji w ciszy.

Podczas każdej Eucharystii jesteśmy także zaproszeni do medytacji. Szczególnym czasem na taką osobistą modlitwę jest chwila ciszy, która następuje po udzieleniu Komunii Świętej. Nie grają wówczas organy, nie śpiewa się pieśni. Kapłan siada i również modli się po cichu.

Komunia Święta to najważniejsze spotkanie z Jezusem. Każdy z nas przeżywa to spotkanie inaczej. Możemy przebywać z Nim sam na sam w ciszy serca. Możemy Mu dziękować, wyrażać swoją miłość i uwielbiać Go. Możemy Go prosić o pomoc w przewycięzaniu pokus i dążeniu do spotkania się z Nim w niebie. Możemy też słuchać w milczeniu, co Pan Jezus chce nam powiedzieć. Możemy także, pełni pokoju, cieszyć się z Jego obecności.

Szczególną okazją do cichej adoracji jest wystawienie Najświętszego Sakramentu. Ciało Pana Jezusa jest wówczas umieszczane w monstrancji i stawiane na ołtarzu. To czas, w którym możemy doświadczyć obecności i bliskości Boga.

Czy wiesz, że...

Słowo „medytacja” oznacza „rozmyślanie, zastanawianie się, naśladowanie”. Medytując, słuchamy tego, co mówi Bóg. Konieczna jest do tego cisza, która prowadzi do doświadczenia Jego obecności.

Módl się

Panie Jezu, rozmowa z Tobą dodaje mi sił i otuchy. Tobie mogę o wszystkim opowiedzieć, nawet o największych tajemnicach ukrytych w moim sercu. Wiem, że Ty mnie wysłuchasz, wiem, że mi pomożesz, wiem, że mnie pocieszysz. Z Tobą czuję się bezpiecznie.

Zastanów się

- Kiedy ostatnio modliłeś się w ciszy?
- Co możesz powiedzieć Jezusowi podczas przeistoczenia?
- Jak dziękujesz Jezusowi za to, że przychodzi do ciebie w Komunii Świętej?
- Czy doświadczasz bliskości Boga podczas adoracji Najświętszego Sakramentu?
- Co możesz ofiarować Jezusowi ukrytemu w Najświętszym Sakramencie?

Odkryć tajemnice

Wystrój kościoła, specjalne naczynia liturgiczne, określone postawy ciała pomagają w modlitewnym skupieniu i owocnym przeżywaniu Mszy Świętej.

Zapamiętaj

Podczas konsekracji chleba i wina, inaczej nazywanej przeistoczeniem, przyjmujemy postawę klęczącą i zachowujemy ciszę. Klęcząc, wyrazimy nasze uniżenie wobec Chrystusa ukrytego w chlebie i winie. Jest to także znak adoracji Boga i pokornej prośby. Gdy patrzemy na podniesioną Hostię, która staje się Ciałem Chrystusa, i na kielich z winem, które staje się Jego Krwią, wpatrujemy się w samego Boga.

Zadanie

1. Naucz się na pamięć słów przeistoczenia.
2. Napisz krótką modlitwę, w której wyrazisz Jezusowi wdzięczność za Jego obecność pod postaciami chleba i wina.
3. Napisz, co oznaczają słowa Adama Mickiewicza: „Głośniej niżli w rozmowach Bóg przemawia w ciszy/ I kto w sercu ucichnie, zaraz Go usłyszy”.
4. Przed Mszą Świętą poproś Ducha Świętego o dar skupienia w momentach, w których Pan Jezus przychodzi do nas pod postaciami chleba i wina.

Słowo „koniec” budzi w nas różne uczucia. Czasem wiąże się ze smutkiem, niekiedy przynosi ulgę, ale może się także kojarzyć z radością lub nadzieją. Jak wiele znaczeń jest z nim związanych, najlepiej pokazują sformułowania, których często używamy:

Szary koniec – ostatnie miejsce, zwłaszcza przy stole.

Koniec świata – gdzieś bardzo daleko, nie wiadomo gdzie.

Mieć coś na końcu języka – chcieć coś powiedzieć, ale nie móc sobie na razie przypomnieć; powstrzymać się przed powiedzeniem czegoś.

Ledwie wiązać koniec z końcem – żyć bardzo skromnie, mieć mało pieniędzy.

Koniec świata – harmider, zamieszanie; okrzyk wyrażający zdumienie.

Bez końca – bardzo długo.

Położyć czemuś koniec – przeszkodzić, zahamować coś, powstrzymać.

Koniec pieśni! – wszystko skończone.

Wszystko ma swój koniec.

(oprac. na podst.: Słownik języka polskiego)

Szczególnie boleśnie przeżywamy sytuacje związane z końcem życia.

Już pod wieczór, ponieważ było Przygotowanie, czyli dzień przed szabatem, przyszedł Józef z Arymatei, szanowany członek Rady, który również wyczekiwał królestwa Bożego. Śmiało udał się do Piłata i poprosił o ciało Jezusa. Piłat zdziwił się, że już skonał. Kazał przywołać setnika i zapytał go, jak dawno umarł. Upewniony przez setnika, wydał ciało Józefowi. Ten zakupił płótno, zdjął Jezusa z krzyża, owinął w płótno i złożył w grobie, który wykuty był w skale. Przed wejście do grobu zatoczył kamień. A Maria Magdalena i Maria, matka Józefa, przyglądały się, gdzie Go złożono.

(Mk 15,42-47)

Wydawało się, że śmierć i pośpieszny pogrzeb zakończyły sprawę Jezusa z Nazaretu. Uczniowie ukryli się, chcąc uniknąć prześladowań. W chwili smutku zapomnieli, że Jezus przepowiedział swoją mękę, śmierć, ale i zmartwychwstanie.

Złożenie Jezusa do grobu

[Jezus] zaczął ich pouczać, że Syn Człowieczy musi wiele cierpieć, że będzie odrzucony przez starszych, arcykapłanów i uczonych w Piśmie; że będzie zabity, ale po trzech dniach zmartwychwstanie. (Mk 8,31)

„Syn Człowieczy będzie wydany w ręce ludzi. Ci Go zabiją, lecz zabity, po trzech dniach zmartwychwstanie”. Oni jednak nie rozumieli tych słów, a bali się Go pytać”. (Mk 9,31-32)

Oto idziemy do Jerozolimy. A tam Syn Człowieczy zostanie wydany arcykapłanom i uczonym w Piśmie. Oni skazą Go na śmierć i wydadzą poganom. I będą z Niego szydzić, oplują Go, ubiczują i zabiją, a po trzech dniach zmartwychwstanie. (Mk 10,33-34)

Pusty grób Jezusa jest dla nas znakiem nadziei, że śmierć nie jest końcem życia, lecz przejściem do domu Ojca. Tę drogę otworzył nam Jezus przez swoje zmartwychwstanie. W chwili śmierci bliskich smucimy się z powodu rozłąki z nimi, ale dzięki wierze w Jezusa nie popadamy w rozpacz.

Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne.

(J 3,16)

Jezus przyszedł na świat, aby nikt z wierzących w Niego nie zginął. Taką misję otrzymał od Boga. Ten, kto wierzy w Jezusa, wierzy też, że kiedyś zmartwychwstanie, jak On zmartwychwstał. Ta świadomość dodaje siły i wnosi nadzieję nawet w obliczu śmierci.

Na pamiątkę pogrzebu Jezusa w kościołach przygotowywany jest grób Pański. Zwyczaj ten pochodzi z Palestyny, a w Polsce przyjął się od XVI w. Jest to specjalnie przygotowana kaplica, w której znajduje się figura zmarłego Jezusa oraz monstrancja. Śmierć Jezusa na krzyżu zostaje zaznaczona przez przeniesienie Najświętszego Sakramentu do grobu Pańskiego oraz przez zgaszenie wiecznej lampki przy tabernakulum.

Kłęcząc przed grobem Pańskim, spoglądamy na żywego Jezusa ukrytego w Najświętszym Sakramencie.

Czy wiesz, że...

Najważniejszym elementem grobu Pańskiego jest monstrancja z Ciałem Chrystusa, okryta przezroczystym welonem symbolizującym cafun, w który został owinięty Zbawiciel.

Pomimo smutku Wielkiego Piątku, oczekujemy na zmartwychwstanie, pełni nadziei. Adorujemy Jezusa, dziękując Mu za cierpienia, które stały się dla nas źródłem życia wiecznego. Grób Pański to grób nadziei. W poranek wielkanocny ogłaszamy, że grób Jezusa jest pusty, a On żyje! Symbolicznym wyrazem tego jest ponowne zapalenie wiecznej lampki przy tabernakulum podczas Wigilii Paschalnej.

Zaśpiewaj

1. Jezu Chryste, Panie miły,
O Baranku tak cierpliwy.
Wzniosłeś, wzniosłeś na krzyż ręce swoje,
Gładząc, gładząc nieprawości moje.
2. Pan wyrzekł ostatnie słowa,
Zwisła Mu na piersi głowa;
Matka, Matka pod Nim frasośliwa
Stoi, stoi z żalu ledwie żywa.

Odkryć tajemnice

Na krzyżu Chrystus zwyciężył śmierć – dokonała się „śmierć śmierci”.

Zastanów się

- Dlaczego najważniejszym elementem grobu Pańskiego jest Najświętszy Sakrament?
- Dlaczego grób Pański jest znakiem nadziei na zmartwychwstanie?
- Czy wierzysz, że Jezus umarł na krzyżu, by dać ludziom życie wieczne?

Zapamiętaj

Wielki Piątek jest dla chrześcijan dniem żałoby, ponieważ umarł Jezus Chrystus. Jest on również dniem nadziei, gdyż przygotowuje nas na zmartwychwstanie. Krzyża i zmartwychwstania (śmierci i życia) nie można od siebie oddzielić. Liturgia patrzy na krzyż przez perspektywę zwycięstwa – jest on drzewem życia.

Zadanie

1. Ułóż krzyżówkę, której rozwiązaniem będzie słowo NADZIEJA. Hasła zaczerpnij z tekstu biblijnego o złożeniu ciała Jezusa do grobu.
2. Wspólnie z kolegą lub koleżanką przygotuj scenariusz adoracji przy grobie Pańskim. Zaplanujcie teksty biblijne oraz pieśni i piosenki o charakterze pokutnym.
3. W wieczornej modlitwie podziękuj Jezusowi za to, że dzięki Jego śmierci nie musimy się obawiać naszej śmierci.

Błogosławiona noc – zwycięstwo światła

W Kościele katolickim każde święto ma swoją wigilię. Wigilia to rozpoczęcie obchodów świątecznych wieczorem w dniu poprzedzającym święto. Najbardziej uroczystą wigilią, jaką przeżywamy w roku liturgicznym, jest Wigilia Paschalna. Nawiązuje ona do wydarzeń, które miały miejsce w Egipcie przed wyjściem Izraelitów z niewoli. W każdej rodzinie żydowskiej zabijano wtedy baranka i oznaczano jego krwią domy. To uratowało Izraelitów, gdy nocą przez Egipt przeszedł anioł śmierci, zabijając wszystkich pierworodnych Egipcjan. Słowo „pascha” oznacza właśnie „przejście Boga”, a baranek złożony w ofierze przez Izraelitów był zapowiedzią ofiary, którą Pan Jezus złożył za nas na krzyżu.

Czy wiesz, że...

Słowo „wigilia” oznacza „czuwanie, straż nocną, wartę, czujność”, a nazwa „rezurekcja” pochodzi od łacińskiego słowa *resurrectio* – „zmartwychwstanie”.

Wigilia Paschalna rozpoczyna się w Wielką Sobotę po zachodzie słońca. Wieczór ten i następująca po nim noc to dla chrześcijan najważniejszy moment w roku. Liturgię Wigilii Paschalnej rozpoczyna liturgia światła. Kapłan święci przed kościołem ogień i zapala od niego paschał – symbol zmartwychwstałego Chrystusa, który jest światłością świata. Na paschale kapłan żłobi znak krzyża, wypowiadając słowa: „Chrystus wczoraj i dziś, Początek i Koniec, Alfa i Omega.

ga. Do Niego należy czas i wieczność, Jemu chwała i panowanie przez wszystkie wieki wieków. Amen”. Umieszcza na nim również pięć ozdobnych czerwonych gwoździ symbolizujących rany Jezusa. Potem paschał jest wnoszony do świątyni, w której jest zupeł-

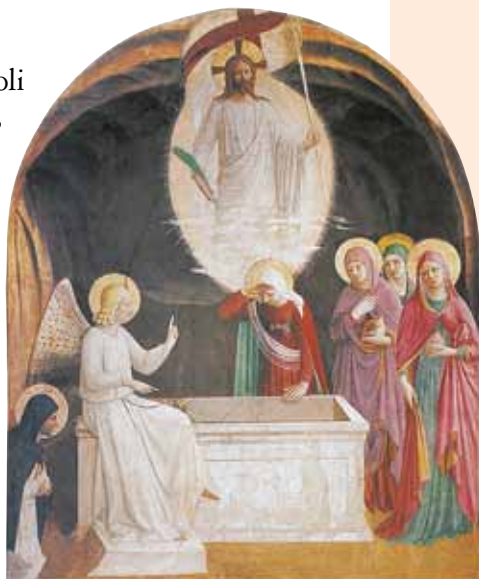
nie ciemno, a wierni zapalają od niego swoje świece. Następnie kapłan śpiewa uroczystą pieśń zaczynającą się od słów: „Weselcie się już zastępy Aniołów w niebie! Weselcie się słudzy Boga! Niech zabrzmia dzwony głoszące zbawienie, gdy Król taki wielki odnosi zwycięstwo!”. Dalsza część liturgii to czytania przeplatane psalmami. Przypominają one całą historię zbawienia, począwszy od stwo-

zenia świata, przez wyjście Izraelitów z niewoli egipskiej, proroctwa zapowiadające Mesjasza, aż do Ewangelii o zmartwychwstaniu Jezusa. Tej nocy do liturgii powraca nieobecny od Środy Popielcowej śpiew „alleluja”.

Po liturgii słowa kapłan dokonuje poświęcenia wody, która będzie służyła do sprawowania sakramentu chrztu. Wszyscy wierni odnawiają przyrzeczenia chrzcielne, wyrzekając się grzechu i wyznając wiarę w Boga Ojca, Syna i Ducha Świętego. Wtedy rozpoczyna się liturgia eucharystyczna, która kończy się przyjęciem Komunii Świętej.

Po obrzędach Wigilii Paschalnej odbywa się procesja rezurekcyjna, ogłaszająca światu zmartwychwstanie Jezusa. Może ona odbywać się bezpośrednio po zakończeniu liturgii Wigilii Paschalnej lub w Niedzielę Wielkanocną o świcie. Kapłan wyjmuje monstrancję z Najświętszym Sakramentem z grobu Pańskiego i wychodzi z wiernymi na zewnątrz z radosnym śpiewem „alleluja”.

Zmartwychwstanie Chrystusa

A pierwszego dnia po szabacie, wczesnym rankiem, gdy jeszcze było ciemno, Maria Magdalena udała się do grobu i zobaczyła kamień odsunięty od grobu. Pobiegnęła więc i przybyła do Szymona Piotra oraz do drugiego ucznia, którego Jezus kochał, i rzekła do nich: „Zabrano Pana z grobu i nie wiemy, gdzie Go położono”. Wyszedł więc Piotr i ów drugi uczeń i szli do grobu. Biegli obydwoj razem, lecz ów drugi uczeń wyprzedził Piotra i przybył pierwszy do grobu. A kiedy się nachylił, zobaczył leżące płótna, jednakże nie wszedł do środka. Nadszedł potem także Szymon Piotr, idący za nim. Wszedł on do wnętrza grobu i ujrzał leżące płótna oraz chustę, która była na Jego głowie, leżącą nie razem z płótnami, ale oddzielnie zwiniętą w jednym miejscu. Wtedy wszedł do wnętrza także i ów drugi uczeń, który przybył pierwszy do grobu. Ujrzał i uwierzył.

(J 20,1-8)

Chrystus zmartwychwstał! To najradośniejsza i najważniejsza wiadomość, jaką kiedykolwiek otrzymaliśmy. Śmierć nie jest końcem życia. Do nas św. Paweł kieruje słowa:

Jeżeli więc ustami swoimi wyznasz, że JEZUS JEST PANEM, i w sercu swoim uwierzysz, że Bóg Go wskrzesił z martwych – osiągniesz zbawienie.

(Rz 10,9)

Ten, kto wierzy, że Chrystus zmartwychwstał, i mówi o tym z wiarą, osiągnie zbawienie. Świadectwem wiary w zmartwychwstanie Chrystusa jest udział w liturgii Wigilii Paschalnej i procesji rezurekcyjnej.

Odkryć tajemnice

Zmartwychwstanie Chrystusa jest zapowiedzią naszego zmartwychwstania do życia wiecznego.

Zastanów się

Grób Jezusa jest pusty. On zmartwychwstał! Chrystus przynosi życie tym, którzy w Niego wierzą.

- Co dla ciebie jest najważniejsze podczas przygotowywania się do Świąt Wielkanocnych?
- Jak przygotowujesz się na spotkanie ze zmartwychwstałym Jezusem?

Zapamiętaj

O zmartwychwstaniu Chrystusa przypominają nam znaki i symbole obecne podczas Wigilii Paschalnej i później w okresie wielkanocnym.

Ogień – symbol Chrystusa rozpraszającego ciemności.

Paschał – symbol zmartwychwstałego Jezusa, światłości świata. Poza okresem wielkanocnym jest zapalany podczas chrztu i pogrzebu.

Woda – symbol Chrystusa, który jest „źródłem wody żywej”.

Figura Jezusa zmartwychwstałego – symbol Chrystusa, zwycięzcy śmierci, grzechu i szatana.

Baranek – symbol Jezusa, Baranka Paschalnego, który oddał swoje życie, by wyzwolić nas z niewoli grzechu i uczynić wolnymi, aby dać nam życie wieczne.

Zadanie

1. Razem z kolegą lub koleżanką wykonaj plakat na ścienną gazetkę szkolną, który będzie zaproszeniem wszystkich uczniów do wzięcia udziału w liturgii Wigilii Paschalnej.
2. Narysuj komiks przedstawiający Piotra i Jana rozmawiających w pustym grobie Jezusa.
3. Wieczorem w Wielką Sobotę poproś Jezusa, aby przyniósł ci pokój, radość i miłość.

Chrzcielnica – zanurzyć się w mękę, śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa

36

Przeczytaj słowa św. Jana Pawła II, które wypowiedział podczas pierwszej pielgrzymki do Polski w swoich rodzinnych Wadowicach.

„Kiedy patrzę wstecz, widzę, jak droga mojego życia poprzez środowisko tutejsze, poprzez parafię, poprzez moją rodzinę, prowadzi mnie do jednego miejsca, do chrzcielnicy w wadowickim kościele parafialnym. Przy tej chrzcielnicy zostałem przyjęty do łaski Bożego synostwa i wiary Odkupiciela mojego, do wspólnoty Jego Kościoła w dniu 20 czerwca 1920 roku”.

(Jan Paweł II, Przemówienie do mieszkańców Wadowic)

Święty Paweł na temat chrztu pisał w Liście do Rzymian:

Czyż nie wiadomo wam, że my wszyscy, którzy otrzymaliśmy chrzest zanurzający w Chrystusa Jezusa, zostaliśmy zanurzeni w Jego śmierć? Zatem przez chrzest zanurzający nas w śmierć zostaliśmy razem z Nim pogrzebani po to, abyśmy i my postępowali w nowym życiu – jak Chrystus powstał z martwych dzięki chwale Ojca. Tak i wy rozumieście, że umarliście dla grzechu, żyjecie zaś dla Boga w Chrystusie Jezusie.

(Rz 6,3-4.11)

Grzech i zło zostały pokonane, a my otrzymaliśmy możliwość zjednoczenia się na zawsze z Chrystusem. Staliśmy się nowymi ludźmi, oczyszczonymi z grzechu pierwotnego. O te owoce mamy się troszczyć przez całe życie.

„Ochrzczeni, «odrodzeni (przez chrzest) jako synowie Boży, zobowiązani są do wyznawania przed ludźmi wiary, którą otrzymali od Boga za pośrednictwem Kościoła», i uczestniczenia w apostołskiej i misyjnej działalności Ludu Bożego”.

(Katechizm Kościoła katolickiego, 1270)

Chrzcielnica to miejsce narodzin dla Boga i Kościoła. Znajdująca się w niej woda chrzcielna nabiera szczególnej mocy dzięki modlitwie poświęcenia. Kapłan mówi:

Odkryć tajemnice

Przez chrzest mamy udział w owocach męki, śmierci i zmartwychwstania Chrystusa.

„Prosimy Cię, Panie, niech przez Twojego Syna zstąpi na tę wodę moc Ducha Świętego, aby wszyscy, przez chrzest pogrzebani razem z Chrystusem w śmierci, z Nim też powstali do nowego życia. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen”.

(Błogosławieństwo wody chrzcielnej)

Mało kto pamięta datę swojego chrztu. Papież Franciszek zadał pracę domową wiernym słuchającym go podczas jednej z audiencji generalnych.

„Zapytałem już dwa lub trzy razy tutaj, na placu: kto z was zna datę swojego chrztu, niech podniesie rękę. To ważne, by znać dzień, w którym zostałem zanurzony właśnie w tym zbawczym strumieniu Jezusa. I pozwolę sobie dać wam jedną radę. A bardziej niż rada jest to praca domowa na dzisiaj. Dzisiaj poszukajcie w domu daty swojego chrztu, zapytajcie o nią,

i dzięki temu dowiedziecie się dokładnie, kiedy był ten piękny dzień chrztu. (...) Musimy rozbudzić pamięć o naszym chrzcie. Jesteśmy powołani do tego, by żyć naszym chrztem na co dzień (...). Jeśli udaje się nam naśladować Jezusa i pozostawać w Kościele, mimo naszych ograniczeń, wszystkich naszych słabości i grzechów, to właśnie dzięki sakramentowi, w którym staliśmy się nowymi stworzeniami i przyoblekliśmy się w Chrystusa”.

(Papież Franciszek, Data, którą należy pamiętać)

Każdy z nas otrzymał od Boga wielką łaskę – nowe życie w Jezusie Chrystusie. To zobowiązuje. Dlatego warto żyć łaską chrztu świętego każdego dnia.

Woda święcona to znak, z którym spotykamy się w różnych sytuacjach. Niekiedy na początku Mszy Świętej kapłan kropi nią wiernych, a podczas kolędy domy i domowników. Wchodząc do kościoła, zanurzamy palce w kropielnicy i wodą święconą czynimy znak krzyża. Jest to przypomnienie chrztu i łask, jakie w tym sakramencie otrzymaliśmy. Gestem tym również uznajemy swoją grzeszność oraz potrzebę oczyszczenia. Powinniśmy nieustannie odwracać się od grzechu i zwracać się w stronę dobra, złe uczynki zastępować dobrymi – umierać dla grzechu, a zmartwychwstawać do dobra.

Czy wiesz, że...

Kropielnica to naczynie łaski.

Zaśpiewaj

Ref. Żyję nie ja, żyję nie ja,
żyję nie ja, lecz mój Pan.

1. Serce me znalazło coś,
co szczęściem zowie się.
Precz odrzuciłem troski swe, bo...
2. Życie me pokojem tchnie,
a w sercu radość trwa.
Już się nie martwię o swój los, bo...
3. Pytasz, kto jest Panem mym,
kto zmienił życie me.
Jezus, mój Zbawca sprawił to, że...

Zastanów się

Wyznajesz wiarę przed ludźmi, gdy:

- systematycznie uczestniczysz we Mszy Świętej w niedziele i święta,
- nie wstydzisz się czynić znaku krzyża przy kolegach,
- uczestniczysz w katechezie, poznając prawdy wiary...

Zapamiętaj

Chrzest w języku greckim określany jest słowem *baptismós*, które oznacza „zanurzenie, obmycie”. Kulminacyjnym momentem chrztu jest polanie wodą święconą głowy osoby przyjmującej ten sakrament. Wtedy Duch Święty oczyszcza nas z grzechu pierwotnego (w przypadku osób dorosłych również z innych grzechów) oraz czyni dzieckiem Boga. W starożytności chrześcijańskiej chrztu udzielano osobom dorosłym po wcześniejszym trzyletnim przygotowaniu. Obrzęd chrztu polegał na trzykrotnym zanurzeniu się i wynurzeniu ze źródła chrzcielnego. Zanurzenie w wodzie oznaczało śmierć dla grzechu, a wynurzenie było znakiem narodzin do nowego życia.

Zadanie

1. Narysuj kropielnicę i napisz, jakie znaczenie ma dla chrześcijanina znak krzyża wykonany wodą święconą.
2. Pomódl się wieczorem w intencji rodziców i rodziców chrzestnych.
3. W najbliższą niedzielę po Mszy Świętej podejdź do chrzcielnicy i podziękuj Bogu za sakrament chrztu świętego.

Jezu, ufam Tobie – w obliczu miłosierdzia

W niedzielę wieczorem 22 lutego 1931 roku siostrze Faustynie objawił się Pan Jezus. Tak opisała to wydarzenie w „Dzienniczku”:

„Wieczorem, kiedy byłam w celi – ujrzałam Pana Jezusa ubranego w szacie białej. Jedną ręką wzniesioną do błogosławieństwa, a druga dotykała szaty na piersiach. Z uchylenia szaty na piersiach wychodziły dwa wielkie promienie, jeden czerwony, a drugi błądy. (...) Po chwili powiedział mi: «Wymaluj obraz według rysunku, który widzisz, z podpisem: Jezu, ufam Tobie. Pragnę, aby ten obraz czczono najpierw w kaplicy waszej i na całym świecie. Obiecuję, że dusza, która czcić będzie ten obraz, nie zginie. Obiecuję także, już tu na ziemi, zwycięstwo nad nieprzyjaciółmi, a szczególnie w godzinę śmierci. Ja sam bronić ją będę jako swej chwały»” (Dz. 47-48).

Obraz, według słów siostry Faustyny, namalował Eugeniusz Kazimirowski. Na ciemnym tle wyraźnie widać jasną postać Jezusa ubranego w białą, związaną w pasie, szatę. Patrząc na obraz, mamy wrażenie, jakby Jezus szedł w naszą stronę. Na Jego dłoniach i stopach widoczne są ślady ran po gwoździach. Pan Jezus mówił do św. Faustyny: „Spojrzenie Moje z tego obrazu jest takie jako spojrzenie z krzyża” (Dz. 326). „Te dwa promienie oznaczają krew i wodę; błądy promień oznacza wodę, która usprawiedliwia dusze; czerwony promień oznacza krew, która jest życiem dusz (...). Szczęśliwy, kto w ich cieniu żyć będzie, bo nie dosięgnie go sprawiedliwa ręka Boga” (Dz. 299).

Odkryć tajemnice

Napis „Jezu, ufam Tobie” przypomina, że ten, kto będzie prosił Zbawiciela o przebaczenie grzechów, otrzyma je i będzie zbawiony.

Obraz Jezusa Miłosiernego nawiązuje do wydarzenia opisanego w Ewangelii św. Jana.

Lecz gdy podeszli do Jezusa i zobaczyli, że już umarł, nie łamali Mu goleni, tylko jeden z żołnierzy włócznią przebił Mu bok, a natychmiast wypłynęła krew i woda.

(J 19,33-34)

Serce Jezusa jest dla nas źródłem Jego miłosiernej miłości. Przypomina o tym jedna z modlitw z liturgii uroczystości Najświętszego Serca Pana Jezusa.

„Z Jego przebitego boku wypłynęła krew i woda, i tam wzięły początek sakramenty Kościoła, aby wszyscy ludzie, pociągnięci do otwartego Serca Zbawiciela, z radością czerpali ze źródeł zbawienia”.

(Prefacja o Najświętszym Sercu Pana Jezusa)

Woda oznacza chrzest, który uwalnia od grzechu pierworodnego, czyni nas dziećmi Bożymi i włącza nas do wspólnoty Kościoła. Są to łaski, o których przypomina błądź promień. Krew oznacza Eucharystię, która daje nam życie w bliskości Boga. Tego sakramentu dotyczyły słowa o promieniu czerwonym, będącym życiem dusz.

Czy wiesz, że...

„Krew i woda, które wypłynęły z przebitego boku ukrzyżowanego Jezusa, są zapowiedzią chrztu i Eucharystii, sakramentów nowego życia”.

(Katechizm Kościoła katolickiego, 1225)

Obraz Jezusa Miłosiernego jest znakiem miłości. Przez spojrzenie, rany na dłoniach, stopach i sercu Zbawiciel przypomina o swoim cierpieniu i śmierci na krzyżu za nas. On wziął na siebie grzechy ludzi i przyjął prawdziwą ludzką śmierć. Miłość Jezusa może przemienić serce grzesznego człowieka. Każdy może zaufać Jezusowi, prosząc o wybaczenie grzechów i dar życia wiecznego.

Pan Jezus przychodzi do nas ze swoim miłosierdziem i oczekuje, abyśmy to miłosierdzie okazywali innym. Bożą miłość i miłosierdzie możemy przekazywać przez nasze czyny, słowa i modlitwę. Szczególnie mamy pamiętać o umierających oraz ludziach żyjących daleko od Boga.

Módl się

Jezu, wierzę, że pragniesz mojego dobra. Wiem, że zawsze jesteś przy mnie, wybaczasz grzechy, strzeżesz przed złem i pomagasz. Okazujesz mi swoją miłość i miłosierdzie. Chcę też okazywać miłosierdzie innym osobom. Proszę Cię, pomóż im w ich potrzebach.

Zastanów się

- Za jakie grzechy współczesnego świata powinniśmy przeprosić Jezusa?
- W jakich sytuacjach powinniśmy pomagać innym, szczególnie modlitwą?
- Kto czeka na twoje miłosierdzie?

Zapamiętaj

Obraz Jezusa Miłosiernego jest jak naczynie, z którego możemy czerpać dar Bożego miłosierdzia. Każdemu, kto się będzie z ufnością modlił przed tym obrazem oraz będzie miłosierny względem bliźnich, Jezus obiecał wyproszenie wielu łask zgodnych z wolą Bożą. On pomoże nam w pracy nad naszymi wadami i w zbliżeniu się do Pana Boga przez miłość. Wyjątkową łaską jest dar szczęśliwej śmierci, czyli śmierci w stanie łaski uświęcającej.

Zadanie

1. Napisz, jak wyglądałby świat, w którym ludzie kierowaliby się zawsze miłosierdziem.
2. Napisz modlitwę w intencji osób umierających, prosząc dla nich o Boże miłosierdzie.

Sprawdź swoją wiedzę

1. Promienie na obrazie Miłosierdzia Bożego oznaczają:
  - a) czerwony – krew i zielony – cały świat,
  - b) czerwony – krew i błady – wodę,
  - c) biały – czystość i fioletowy – pokutę.
2. Obraz Jezusa Miłosiernego jest „naczyniem” tzn.:
  - a) każdy może go używać do czerpania wody,
  - b) jest używany podczas liturgii,
  - c) każdy, kto się będzie z ufnością przed nim modlił i czynił miłosierdzie, wyprosi wiele łask.

Niedziela wyróżnia się spośród pozostałych dni. Jest to widoczne w różnych językach nawet w samej nazwie tego dnia. Angielskie słowo *Sunday* [czyt. sandej] znaczy dosłownie „dzień słońca”. Dzień ten „oświeca nam Słońce – Chrystus, wschodzące Słońce sprawiedliwości”. W języku rosyjskim niedziela to *воскресене* [czyt. waskriesjenje], co oznacza „zmartwychwstanie”. Łacińskie *dies Domini* znaczy „dzień Pański”. Polskie słowo „niedziela”, które znaczy „nie działać”, czyli nie pracować, wskazuje na to, że dzień ten jest czasem odpoczynku.

(oprac. na podst.: Niedziela)

Pan Bóg stwarzał świat przez sześć dni, a siódmego odpoczywał. Dlatego według Żydów siódmego dnia wszyscy ludzie powinni zaniechać pracy i przeznaczyć go na modlitwę i odpoczynek. Dzień ten Żydzi nazwali szabatem. Według naszego sposobu liczenia czasu wypada on w sobotę. Dla Żydów niedziela jest więc pierwszym dniem tygodnia. W Ewangelii czytamy, że kobiety poszły do grobu Jezusa „w pierwszy dzień tygodnia” – w niedzielę, bo ów pierwszy dzień liczony był właśnie od szabatu.

W pierwszy dzień tygodnia [niewiasty] poszły skoro świt do grobu, niosąc przygotowane wonności. Kamień zastały odsunięty od grobu.

Tego samego dnia dwaj z nich [uczniowie Jezusa] byli w drodze do wsi, zwanej Emaus, oddalonej o sześćdziesiąt stadiów od Jeruzalem. Sam Jezus przybliżył się i szedł z nimi. Lecz oczy ich były jakby przesłonięte, tak że Go nie poznali. On zaś ich zapytał: „Cóż to za rozmowy prowadzicie z sobą w drodze?” Zatrzymali się smutni. A jeden z nich, imieniem Kleofas, odpowiedział Mu: „Ty jesteś chyba jedynym z przebywających w Jerozolimie, który nie wie, co się tam w tych dniach stało”. Zapytał ich: „Cóż takiego?” Odpowiedzieli Mu: „To, co się stało z Jezusem Nazarejczykiem, który był prorokiem potężnym w czynie i słowie wobec Boga i całego ludu; jak arcykapłani i nasi przywódcy wydali Go na śmierć i ukrzyżowali. (...) Ale po tym wszystkim dziś już trzeci dzień, jak się to stało. Nadto, jeszcze niektóre z naszych kobiet przeraziły nas: były rano u grobu, a nie znalazłszy Jego ciała, wróciły i opowiedziały, że miały widzenie aniołów, którzy zapewniają, iż On żyje. Poszli niektórzy z naszych do grobu i zastali wszystko tak, jak kobiety opowiadały, ale Jego nie widzieli”.

Na to On rzekł do nich: „O, nierozumni, jak nieskore są wasze serca do wierzenia we wszystko, co powiedzieli prorocy! Czyż Mesjasz nie miał tego cierpieć, aby wejść do swej chwały?” I zaczynając od Mojżesza, poprzez wszystkich proroków, wykładał im, co we wszystkich Pismach odnosiło się do Niego.

Tak przybliżyli się do wsi, do której zdążali, a On okazywał, jakoby miał iść dalej. Lecz przymusili Go, mówiąc: „Zostań z nami, gdyż ma się ku wieczorowi

i dzień się już nachylił”. Wszedł więc, aby zostać wraz z nimi. Gdy zajął z nimi miejsce u stołu, wziął chleb, odmówił błogosławieństwo, połamał go i dawał im. Wtedy otworzyły się im oczy i poznali Go, lecz On zniknął im z oczu. I mówili między sobą: „Czy serce nie pałało w nas, kiedy rozmawiał z nami w drodze i Pisma nam wyjaśniał?”

W tej samej godzinie zabrali się i wrócili do Jeruzalem. Tam zastali zebranych Jedenastu, a z nimi innych, którzy im oznajmili: „Pan rzeczywiście zmartwychwstał i ukazał się Szymonowi”. Oni również opowiadali, co ich spotkało w drodze i jak Go poznali przy łamaniu chleba.

(Łk 24,1-2.13.15-35)

Dla chrześcijan niedziela, stała się dniem świętym, ponieważ:

- W tym dniu zmartwychwstał Chrystus.
- Zmartwychwstały ukazywał się uczniom w niedzielę.
- W niedzielę nastąpiło zesłanie Ducha Świętego.
- Niedziela to dzień nowego stworzenia.

Jezus wstał z grobu. „On pociąga nas wszystkich za sobą do nowego życia zmartwychwstania i zwycięża wszelkie ciemności. On jest nowym dniem Boga, dla nas wszystkich”.

(Benedykt XVI, Wielkanoc to dzień nowego stworzenia)

Zmartwychwstanie Chrystusa

Chrystus ukazuje się uczniom idącym do Emaus

Zesłanie Ducha Świętego

Nowe stworzenie

Trzecie przykazanie Boże: „Pamiętaj, abyś dzień święty święcił”, przypomina, że niedziela to dzień, w którym możemy przebywać z Bogiem dłużej niż w pozostałe dni tygodnia. Mamy nawet obowiązek świętowania dnia Pańskiego. O tym wspomina pierwsze przykazanie kościelne: „W niedziele i święta uczestniczyć we Mszy Świętej i powstrzymać się od prac niekoniecznych”.

Istnieją „prace konieczne”, takie jak np.: praca lekarza, kierowcy autobusu, strażaka, policjanta, pracownika nadzorującego sieć energetyczną, rolnika oporządzającego zwierzęta w gospodarstwie. Może się przydarzyć, że i my w niedzielę będziemy zmuszeni wykonać jakąś pracę, ale nie może ona stać się stałym elementem naszego przeżywania dnia Pańskiego.

W niedzielę chrześcijanin powinien poświęcić czas swojej rodzinie i bliskim. Każda niedziela powinna być przygotowana i przeżywana inaczej niż dzień powszedni. Ważne jest jej wcześniejsze zaplanowanie, założenie odświętnej stroju (szczególnie do kościoła), spędzanie czasu z rodziną, wspólny posiłek, aktywny wypoczynek, rozmowa, modlitwa.

Czy wiesz, że...

Niedziela to najstarszy i pierwszy dzień świąteczny chrześcijan, który wywodzi się od dnia zmartwychwstania Jezusa. Świętowano ją już w pierwszych wiekach chrześcijaństwa.

Zaśpiewaj

Chcę przestąpić Jego próg z dziękczynieniem w sercu mym
i w przedsionki Pana wejść, chwaląc Go.
Bo kolejny nadszedł dzień, który dał dla mnie Bóg,
chcę śpiewać Mu, bo Pan radością mą.

Pan radością mą, Pan radością mą,
chcę śpiewać Mu, bo Pan radością moją jest.
Pan radością mą, Pan radością mą,
chcę śpiewać Mu, bo Pan radością mą.

Zastanów się

- Jak wygląda niedziela w twoim domu rodzinnym?
- Czym niedziela różni się od pozostałych dni tygodnia?
- Z kim chcesz uczestniczyć w niedzielnej Eucharystii?
- Które prace wykonywane w niedzielę możesz przenieść na inny dzień tygodnia?
- Co możesz zrobić, aby więcej czasu poświęcić bliskim ci osobom?

Odkryć tajemnice

Każda niedziela jest pamiątką zmartwychwstania Chrystusa. Powinna być dniem wolnym od pracy i poświęconym na spotkanie z Bogiem.

Zapamiętaj

W niedzielę mamy uczestniczyć we Mszy Świętej. Tylko ci, którzy mają ważny powód, jakim jest na przykład choroba, są zwolnieni z obowiązku uczestniczenia w niedzielnej Eucharystii. Oznacza to, że mimo iż nie uczestniczyli we Mszy Świętej, nie popełniają grzechu ciężkiego.

W niedzielę nie wykonujemy prac, które:

- utrudniają nam oddanie czci Bogu, czyli uczestniczenie w Eucharystii,
- uniemożliwiają nam odpoczynek właściwy dniu Pańskiemu,
- uniemożliwiają nam przeżywanie radości właściwej dniu Pańskiemu.

Zadanie

1. Wpisz do zeszytu godziny Mszy Świętych odprawianych w niedzielę w twojej parafii.
2. Ułóż krótką rymowaną zachęcającą do pójścia na Mszę Świętą, np. „W niedzielę spotykamy się w kościele”.
3. Podczas wieczornej modlitwy poproś o łaskę umiejętnego zaplanowania czasu w niedzielę.

Sprawdź swoją wiedzę

1. Każda niedziela jest pamiątką:
  - a) zmartwychwstania Jezusa,
  - b) narodzenia Jezusa,
  - c) chrztu Jezusa.
2. O obowiązku świętowania niedzieli przypomina:
  - a) czwarte przykazanie Boże i czwarte przykazanie kościelne,
  - b) ósme przykazanie Boże i trzecie przykazanie kościelne,
  - c) trzecie przykazanie Boże i pierwsze przykazanie kościelne.

Przybądź, Duchu Święty,
Spuść z niebiosów wzięty
Światła Twego strumień.

Przyjdź, Ojciec ubogich,
Dawco darów mnogich,
Przyjdź, Światłości sumień!

Daj Twoim wierzącym,
W Tobie ufającym,
Siedmiorakie dary.

Daj zasługę męstwa,
Daj wieniec zwycięstwa,
Daj szczęście bez miary!

Duch Święty jest trzecią Osobą Boską. On obdarza nas darami i pomaga w konkretnych sytuacjach tym, którzy Go o to proszą. Jezus mówił o Nim w swoim nauczaniu. Duch Święty zstąpił też na Jezusa podczas Jego chrztu.

W owym czasie przyszedł Jezus z Nazaretu w Galilei i przyjął od Jana chrzest w Jordanie. W chwili gdy wychodził z wody, ujrzał rozwierające się niebo i Ducha jak gołębicę zstępującego na Niego. A z nieba odezwał się głos: „Tyś jest mój Syn umiłowany, w Tobie mam upodobanie”.

(Mk 1,9-11)

W Biblii opisane są różne znaki, które towarzyszyły zstąpieniu Ducha Świętego. W czasie chrztu Jezusa w Jordanie ukazał się On w znaku gołębiczy, a z nieba odezwał się głos Boga potwierdzający, że Jezus jest Jego umiłowanym Synem.

Przed swoją męką i śmiercią Pan Jezus zapowiadał apostołom, że zesła im Parakleta – Pocieszyciela i Obrońcę. Duch Święty miał ich pocieszyć po Jego odejściu oraz natchnąć odwagą do głoszenia Dobrej Nowiny wszystkim narodom.

Kiedy nadszedł wreszcie dzień Pięćdziesiątnicy, znajdowali się wszyscy razem na tym samym miejscu. Nagle dał się słyszeć z nieba szum, jakby uderzenie gwałtownego wichru, i napełnił cały dom, w którym przebywali. Ukazały się im też jakby języki ognia, które się rozdzielały, i na każdym z nich spoczął jeden. I wszyscy zostali napełnieni Duchem Świętym, i zaczęli mówić obcymi językami, tak jak im Duch pozwalał mówić.

(Dz 2,1-4)

Jezus wypełnił obietnicę i zesłał Ducha Świętego na apostołów. Ich wiara została umocniona i stali się gotowi do głoszenia światu Ewangelii.

Zesłanie Ducha Świętego

Odkryć tajemnice

Duch Święty umacnia chrześcijan do wyznawania wiary w Chrystusa, stawania w jej obronie oraz życia zgodnego z jej zasadami.

Nie wiemy, jak wygląda Duch Święty, dlatego przedstawiamy Go za pomocą symboli: gołębic, ognia, wody i wiatru.

gołębica

**wierność, czystość serca,
łagodność, miłość, pokój**

ogień

**oświecenie, moc, miłość,
gorliwość, oczyszczenie**

woda

**życie, wzrost, oczyszczenie,
uleczenie, zdrowie**

wiatr

wolność, aktywność, siła

Symbole biblijne pomagają nam zrozumieć działanie Ducha Świętego w życiu człowieka. Działanie to rozpoznajemy przez porównanie go do niektórych zjawisk w naturze: wiatru, deszczu, ognia czy cech przypisywanych gołębic. Ogień oczyszcza, ogrzewa i oświeca. Woda ożywia, oczyszcza i pobudza do wzrostu. Wiatr kojarzy się z siłą i wolnością. Gołębica to uosobienie czystości, łagodności i wierności.

(oprac. na podst.: Duch Święty duszą Kościoła)

Ze szczególnymi darami Duch Święty przychodzi do nas w sakramencie bierzmowania. Niedługo ty również przystąpisz do tego sakramentu. Zostaniesz wówczas umocniony darami: mądrości, rozumu, rady, męstwa, umiejętności, pobożności i bojaźni Bożej. Dary te są ci potrzebne, abyś mógł odważnie dawać świadectwo wiary słowem i postępowaniem.

Zaśpiewaj

Duchu Święty, Duchu Święty! /x2

O, przyjdź i rozpal nas, i utul nas, miłość nam daj! /x2

O, przyjdź i ulecz nas, rozraduj nas, miłość nam daj!

O, przyjdź i ulecz nas, i utul nas, rozkochaj nas!

O, przyjdź i przemień nas, poprowadź nas i poślij nas!

O, przyjdź!

Zastanów się

- Jestem wierny – dotrzymuję danego słowa.
- Dbam o czystość mojego serca – szanuję innych w myślach i słowach.
- Jestem łagodny – cierpliwie słucham innych.
- Obdarzam miłością – służę dobru drugiego człowieka.
- Wprowadzam pokój – z szacunkiem mówię o innych i łagodzę konflikty.

Czy wiesz, że...

Duch Święty przychodzi do nas ze swoimi darami. Rozwijanie ich wymaga wysiłku z naszej strony.

Zapamiętaj

Duch Święty jest obecny w każdym z nas od chwili chrztu. Obdarza nas umiejętnością modlitwy i łagodnością, pomaga wybierać dobro, oczyszcza, uczy wierności. Oświeca nas, czyli ukazuje, co powinniśmy czynić, aby pełnić wolę Boga. Daje gorliwość, by trwać w dobrych postanowieniach, i siłę do przeciwstawiania się złu. Potrzebujemy Ducha Świętego, by być blisko Boga.

Zadanie

1. Odszukaj w Piśmie Świętym fragment Rz 8,26, przeczytaj go i napisz, kto i kiedy przychodzi z pomocą naszej słabości.
2. W wieczornej modlitwie poproś Ducha Świętego o wrażliwość sumienia na Jego głos.

Sprawdź swoją wiedzę

1. Judasz jest tym apostołem, który:
  - a) zapał się Jezusa,
  - b) zdradził Jezusa,
  - c) był wiernym przyjacielem Jezusa.
2. Podczas Mszy Świętej gromadzimy się:
  - a) wokół stołu, na którym przygotowujemy posiłki,
  - b) wokół stołu, przy którym spożywamy posiłki,
  - c) wokół ołtarza, na którym Chrystus uobecnia swoją ofiarę.
3. Podczas Mszy Świętej:
  - a) dokonuje się ofiara, którą składano w Starym Testamencie,
  - b) dokonuje się ofiara Jezusa, którą złożył na krzyżu 2000 lat temu,
  - c) dokonuje się ofiarowanie płodów ziemi.
4. Naczynia liturgiczne do przenoszenia, przechowywania i ukazywania Ciała i Krwi Jezusa to:
  - a) patena, kielich i monstrancja,
  - b) talerzyk, szklanka i salaterka,
  - c) puchar, medal i order.
5. Podczas konsekracji:
  - a) kapłan kropi nas wodą święconą,
  - b) wpatrujemy się w Ciało i Krew Jezusa, adorując je w ciszy,
  - c) śpiewamy pieśni.
6. Pusty grób Jezusa jest dla nas:
  - a) przykładem, jak grzebać zmarłych,
  - b) znakiem smutku z powodu rozłąki ze zmarłym,
  - c) znakiem nadziei, że śmierć nie jest końcem naszego życia.
7. Najważniejszym elementem grobu Pańskiego jest:
  - a) monstrancja z Ciałem Jezusa, okryta przezroczystym welonem,
  - b) figura zmarłego Pana Jezusa,
  - c) kwiaty i świece.
8. Najradośniejsza i najważniejsza wiadomość, jaką otrzymaliśmy, to:
  - a) śmierć jest końcem wszystkiego,
  - b) Chrystus zmartwychwstał!
  - c) Koniec roku szkolnego!
9. Znaki i symbole Wigilii Paschalnej przypominające o zmartwychwstaniu Jezusa to:
  - a) ogień, paschał, woda, figura zmartwychwstałego Jezusa i baranek,
  - b) choinka, szopka, gwiazda betlejemską,
  - c) figura Matki Bożej, kwiaty, różaniec.
10. Przez chrzest mamy udział:
  - a) w niecodziennym obrzędzie,
  - b) w owocach męki, śmierci i zmartwychwstania Pana Jezusa,
  - c) w uroczystości gminnej.
11. Zanurzając palce w kropielnicy i czyniąc znak krzyża:
  - a) uznajemy swoją grzeszność i konieczność oczyszczenia,
  - b) dajemy znak, że chcemy umyć ręce,
  - c) dajemy znak, że wchodzimy do kościoła.
12. Potrzebujemy Ducha Świętego, by:
  - a) być blisko Boga,
  - b) miło spędzać czas,
  - c) zawsze wygrywać.